

641096 ΟΡΟΛΟΓΙΑ-ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική Σχολή		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	641096	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	-
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ορολογία-Λεξικογραφία-Μετάφραση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL642/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές αρχές της λεξικογραφίας, της ορολογίας και της ορογραφίας, καθώς και στις μεθόδους και πρακτικές για την αξιοποίησή τους κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση: - να αναγνωρίζουν τα διαφορετικά είδη λεξικών (μονόγλωσσα, δίγλωσσα, πολύγλωσσα, γενικά, ειδικά, έντυπα, ηλεκτρονικά) και να επιλέγουν το κατάλληλο με βάση τις ανάγκες τους - να αναγνωρίζουν τα βασικά συστατικά μιας λεξικογραφικής εγγραφής και να εντοπίζουν την πληροφορία που απαιτείται κατά τη μετάφραση κειμένων - να αξιολογούν την ποιότητα ενός μονόγλωσσου ή δίγλωσσου λεξικού βάσει κριτηρίων - να γνωρίζουν τους τρόπους αναζήτησης σε γενικά και ειδικά ηλεκτρονικά λεξικά, καθώς και σε ορολογικές βάσεις δεδομένων, και να αξιοποιούν τις πληροφορίες που αντλούν στη μετάφραση γενικών και ειδικών κειμένων - να δημιουργούν μονόγλωσσα, παράλληλα και συγκρίσιμα ηλεκτρονικά σώματα κειμένων για ατομική έρευνα και χρήση - να συγκροτούν γλωσσάρια όρων με βάση σώματα κειμένων και να περιλαμβάνουν σε αυτά πληροφορίες μικροδομής (π.χ. χαρακτηρισμό όρων με βάση τη μορφή και το είδος τους, σύνταξη ορισμών, απόδοση των κατάλληλων μεταφραστικών ισοδύναμων όρων, σύνταξη σημειώσεων) - να εργάζονται ατομικά και ομαδικά σε λεξικογραφικές ασκήσεις και δραστηριότητες που συνδέονται με τη μετάφραση
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Χρήση ηλεκτρονικών γλωσσικών πόρων και εργαλείων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Διάλογος, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Αυτόνομη και ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την τυπολογία των λεξικών (μονόγλωσσα, δίγλωσσα/πολύγλωσσα, γενικά, ειδικά, έντυπα, ηλεκτρονικά) και των ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων (μονόγλωσσα, παράλληλα, συγκρίσιμα) και με τους τρόπους αναζήτησης στο περιεχόμενό τους. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται ζητήματα σχεδιασμού, επεξεργασίας, οργάνωσης και διαχείρισης γενικών και ειδικών γλωσσικών πόρων και, ειδικότερα, γίνεται εξάσκηση των φοιτητών στη συγκρότηση δίγλωσσων γλωσσαρίων, στη σύνταξη λεξικογραφικών λημμάτων και ορολογικών δελτίων, στη δημιουργία σωμάτων κειμένων για ατομική έρευνα και χρήση. Τέλος, τίθενται ζητήματα που αφορούν τον ρόλο του λεξικού στην κατανόηση, παραγωγή και μετάφραση κειμένου. Το μάθημα οργανώνεται σε επιμέρους ενότητες ως εξής:

- Τυπολογία λεξικών: γλωσσικά – εγκυκλοπαιδικά, μονόγλωσσα – δίγλωσσα, έντυπα – ηλεκτρονικά, γενικά – ειδικά
- Δομή και οργάνωση της δομής του λεξικού: Μεγαδομή, Μεσοδομή, Επίμετρο, Μακροδομή (λημματολόγιο και μέθοδοι κατάρτισης), Μικροδομή (πληροφορίες λεξικογραφικής εγγραφής)
- Κριτήρια αξιολόγησης δίγλωσσων λεξικών
- Ηλεκτρονικά λεξικά: Ιστορική επισκόπηση. Βασικοί σταθμοί. Καινοτομίες- Παραδείγματα
- Λεξικογραφικοί ορισμοί: Διαφορετικές προσεγγίσεις με βάση τη μορφή, τη διατύπωση και τη λειτουργία των ορισμών ως στοιχείων της μικροδομής
- Τα ηλεκτρονικά σώματα κειμένων στη λεξικογραφία
- Τα ηλεκτρονικά σώματα κειμένων στη γλωσσολογική περιγραφή και στη μετάφραση
- Ορολογία: Βασικές έννοιες. Γνωσιακή και γλωσσική διάσταση. Πρωτογενής και δευτερογενής δημιουργία όρων. Μηχανισμοί/τρόποι σχηματισμού των όρων
- Ορολογία: Επικοινωνιακή διάσταση. Ορογραφικά προϊόντα
- Ασκήσεις χρήσης λεξικών. Γλωσσικοί πόροι, γλωσσικά εργαλεία και σώματα κειμένων για την ελληνική και γαλλική γλώσσα
- Παρουσίαση εργασιών σχετικά με την αξιολόγηση δίγλωσσων λεξικών που επιλέχθηκαν από τους φοιτητές
- Εργαστήριο δημιουργίας σωμάτων κειμένων με το εργαλείο Sketch Engine.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Παρουσιάσεις - διδασκαλία με προβολή διαφανειών (Powerpoint) • Χρήση ηλεκτρονικών γλωσσικών πόρων και εργαλείων • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας (διδακτικό υλικό, χρήσιμοι σύνδεσμοι, εργασίες, συζητήσεις, ανακοινώσεις μαθήματος) • Τρόποι επικοινωνίας με τους φοιτητές μέσω email και e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις – Σεμινάρια – Ασκήσεις στην τάξη	39
	Αυτοτελής μελέτη και εκπόνηση εργασιών	48
	Φροντιστήριο	13
	Σύνολο Μαθήματος	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης:	

	Ελληνική Μέθοδος αξιολόγησης: • Ασκήσεις, δραστηριότητες στην τάξη • Ενδιάμεση εργασία εξαμήνου • Τελική απαλλακτική εργασία Το μάθημα εξετάζεται με συνεχή αξιολόγηση (εργασίες, παρουσιάσεις) και απαλλακτική εργασία στο τέλος του εξαμήνου. Ασκήσεις, δραστηριότητες στην τάξη, συστηματική παρακολούθηση των μαθημάτων και δύο εργασίες (ενδιάμεση και τελική) συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό. Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. (1994). *Νεοελληνικός δανεισμός της νεοελληνικής – Άμεσα δάνεια από τη γαλλική και αγγλοαμερικανική – Μορφολογολογική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1995. Η λεξικογραφία και η διδασκαλία της νεοελληνικής ως ξένης γλώσσας. *Γλωσσικές εφαρμογές*. 1. 23-5.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1997. Η λεξικογραφία στην εκπαίδευση. Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας. 149-176.

Γούτσος, Δ., Γ. Φραγκάκη (2015). *Εισαγωγή στη γλωσσολογία σωμάτων κειμένων*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. *Αποθετήριο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Ηλεκτρονικών Συγγραμμάτων «Κάλλιπος»* <http://hdl.handle.net/11419/1932>

Κατσογιάννου Μ., & Ευθυμίου Ε. (2004). *Ελληνική ορολογία: Έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Κέντρο ελληνικής γλώσσας (ΚΕΓ), Βιβλιογραφίες: Δίγλωσσα λεξικά. Παρουσίαση των κυριότερων δίγλωσσων λεξικών της νέας ελληνικής. Διαθέσιμο στο: https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/bibliographies/bilingual/index.html

Κριμπάς, Π., Λουπάκη, Ε., Πανταζάρα, Μ., & Τζιάφα, Ε. (2022) *Ζητήματα ορολογίας στη σύγχρονη μεταφραστική πρακτική* [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://dx.doi.org/10.57713/kallipos-128>

Ξυδόπουλος, Γ. (2008). *Λεξικολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Πανταζάρα, Α.-Β., & Μάντζαρη, Ε. (2015). Αναζήτηση σε λεξικά. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. *Αποθετήριο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Ηλεκτρονικών Συγγραμμάτων «Κάλλιπος»* <http://hdl.handle.net/11419/5968>

Πανταζάρα, Α.-Β., & Μάντζαρη, Ε. (2015). Αναζήτηση σε σώματα κειμένων. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. *Αποθετήριο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Ηλεκτρονικών Συγγραμμάτων «Κάλλιπος»* <http://hdl.handle.net/11419/5969>

Σακελλαρίου, Α. Ι., & Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. (2011). Κριτήρια παρουσίασης και αξιολόγησης δίγλωσσων λεξικών. *Selected Papers on Theoretical and Applied Linguistics*, 19, 527-537.